

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Török Sándor*

Cím: *Pesti népszokások*

Forrás: *Magyarország*

Bp

(Hely)

1936 X 1

(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy

910.2

Hely

Idő

"1936"

Személy

Helyszám

Török Sándor:

Pesti népszokások

Vannak kellemes népszokásaink is persze. Igy szeretjük az idegent vezetni. Nagyon szeretjük. Ez a jó tulajdonságunk nem olyan régi keletű. De hol vannak már azok a keleties idők, amikor még járt az a bizonyos adoma a vidéki bácsiról és a pesti járókelőről. Hogy a vidéki azt kérdi:

— Ugyan kérem, nem tetszik tudni, merre van a Városliget?

S a pesti ur nyugodtan továbbmegy, mondván:

— *Hogyne tudnám!*

Ez a múlté. Ma már jóformán nem is kell kérdezősködni. Elég, ha valaki egy kicsit tétován megáll valamelyik forgalmasabb utcasarkon, okvetlenül két-három ember is akad, aki megkérdi — többnyire németül — tetszik keresni valamit?

A bőbeszédű nénit — aki már a nyugatnál érdeklődik, hogy jaj Istenem, a Baross-utcába megyek, hol szálljak le, ott van kérem a lányom a klinikán, két hete bent van már a lelkem, itt szolgál Spitzer nevűnél, a Király-utcában, elvágta az ablaküveg a kezét, mert elcsuszott, ahogy vitte, aztán beleesett, most meg még azt akarják, hogy fizesse is meg az árát! —, a nénit hatan nyugtatják meg, hogy ráér még leszállani, nyolcan ma-

gyarazzák, hogy hol és hogyan forduljon be és az egész villamos segít neki batyustól le-cihelődni. A kalauz, ha csak egy kicsit is gyámoltalan, nem érvényesül. Persze vannak keményebb kötésű beszéktartók is, akik mint szólamvezetők szerepelnek az utbaigazítási kórusban. Vannak aztán szenvedélyesek, akik vitába szállnak a közönséggel.

Na de nem ez az igazi idegen. Ez csak vidéki. Az igazi idegen a külföldi. A várva-várt, a körülbámult és rajongott külföldi. Vannak szenvedélyes gyűjtők, akik mint a bogarász a ritka pillét a parafalemezre, úgy tüzik fel emlékezetük lapjára: *ma egy németet elvittem a Bazilikába; egy angolt küldtem a Citadellához és szinte fogtam egy franciát.* Ez az igazi idegen, akinek meg lehet magyarázni, hogy itt már a rómaiak idejében is város volt, bizony: s hogy a Vár így meg amugy. El lehet neki mondani mindazt, amit általános műveltség címén tanítanak a keresztretjvények. Hát még ha egy ilyen szenvedélyes skalpvadásznak egy olyan naivista akad a horgára, aki még mindig osztráknak néz! Az kvinternó, az tombola! Annak be lehet adni dióhéjban egész történelmünket.

Ez a népszokás két gyökérből is táplálkozik. Az egyik uj — az idegenforgalmi babo-

naság. De van egy mélyebb lelki hangolása: szeretünk mindent tudni, szeretünk mindent jobban tudni. Micsoda öröm az egy pestinek, hogy jön egy ember, mondjuk gazdag is, előkelő is, angol is s még azt se tudja az árva, amit itt minden gyerek tud, hoggy hol a Halászbástya. Szerencsétlen angol, ki kell oktatni őt.

Ilyen jobb embereket többnyire a rendőr-örszemek körül lehet kifogni.

Az idegen jön, megáll, tétovázik — esetleg térkép után nyul —, aztán odamegy a rendőrhöz és megkérdi, hogy hogyan jut ő a Halászbástyához? A rendőr elkezd magyarázni. Igen ám, de megáll mellette valaki és beleszól. 'Hü, de beleszól ám, mert csak jobban tudja ő ezt, mint a rendőr! A rendőr, aki talán falusi gyerek, nem olyan régen került Pestre, ő meg idevaló, itt született, itt nevelkedett, úgy ismeri ő ezt a várost, „mint a tenyeremet“. S azt mondja, precizen — még az ujját is fölemelve:

— Villamoson tetszik, gyalog vagy autobuszon?

Az idegen habozik. Ez kell az utbaigazítónak:

— Mert kérem — azt mondja —, ha villamoson tetszik, akkor tessék felülni egy hatosra és lemenni egy megállót a Rákóczi-uttig. Ott tessék felülni egy ötvenhármásra és azzal el tetszik menni... legjobb lesz a Lánchidig. De ha nem jön ötvenhármás, akkor akármire tessék felülni és az Erzsébet-híd budai hídfőnél tessék felülni egy kilencesre. — Még szerencséje van az angolnak,

ha nem kezdi neki magyarázni a küsszakaszt. — Ott azután mindjárt balra le tetszik térni és a siklón föl tetszik menni a Várba. Viszont ha gyalog tetszene menni, akkor tulajdonképpen annál jobb. Mert akkor itt tessék föl-menni egyenesen az Oktogonig, onnan az Andrassy-uton végig balra és akkor utbaejti mindjárt az Operaházat is. S átmehet a Lánchidon, azt Széchenyi építette, kérem, az volt nálunk a legnagyobb magyar.

De mindjárt jön egy második ur is és azt mondja, hogy ha gyalog megy, akkor okvetlenül ugorjon be egy pillanatra a Bazilikába és onnan aztán a Zrinyi-utcán végig...

— Miért a Zrinyi-utcán? Menjen végig a Gróf Tisza István-utcán, egészen más panorámát kap és rövidebb ut is, ki van számítva.

De jön a harmadik ur is, praktikus ember és azt mondja, menjen autobuszon. Innen tizenkettessel az Oktogonig, onnan a hármás elviszi a Ferenc-József-térig, a tizenhatos felviszi a Várba és pont leteszi a tethelyen.

És elkezdődik a vita. Az idegen most már nem olyan fontos, fontos, hogy egymásnak bebizonyítsák, mi jobb, mi olcsóbb, mi rövidebb, ki tudja jobban!

— Mert ugyebár, ha a Lánchidon át...

— De miért ragaszkodik maga a Lánchidhoz?

— Hát tudniillik, ha ráér, akkor mégis csak jobb, ha...

— Mi az, hogy ráér? Mi az, hogy ráér? Mennyi ideig tetszik ittmaradni? Mert ha

huzamosabb ideig marad, akkor mindegy, egy félóra ide vagy oda és ha a Margit-hidon megy át, akkor látja mindjárt az átépítést. Óriási dolog ez, kérem, még ilyesmi nem is fordult elő, csak Párisban szélesítettek ki egy Szajna-hidat. És akkor végigmehet az egész Dunaparton, sőt látja a Szigetet is.

És az idegen csak áll, csak áll, csak áll, az idegen akár el is tűnhetne már. A vita most már ugyis tovább folya.